

ЗАКОН за ограничаване на плащанията в брой

Обн., ДВ, бр. 16 от 22.02.2011 г., изм., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 20.12.2013 г., доп., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. и доп., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм., бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., изм. и доп., бр. 63 от 4.08.2017 г., в сила от 4.08.2017 г., бр. 31 от 10.04.2018 г., изм., бр. 94 от 29.11.2019 г., изм. и доп., бр. 66 от 1.08.2023 г.

Глава първа

ПРЕДМЕТ И ИЗКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРИЛОЖНОТО ПОЛЕ

Чл. 1. Със закона се уреждат ограниченията при плащанията в брой на територията на страната.

Чл. 2. Законът не се прилага при:

1. тегленето и внасянето на пари в брой от/в собствени платежни сметки;
2. тегленето и внасянето на пари в брой от/в сметки на недееспособни и ограничено дееспособни лица, на съпрузи и роднини по права линия;
3. сделките с чуждестранна валута в наличност по занятие;
4. операциите с банкноти и монети, страна по които е Българската народна банка;
5. замяната от банки на повредени български банкноти и монети;
6. (доп. – ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) изплащането на трудови възнаграждения по смисъла на Кодекса на труда, с изключение на трудовите възнаграждения по чл. 3, ал. 1, т. 3;
7. (нова – ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) изплащането на гарантираните влогове по смисъла на Закона за гарантиране на влоговете в банките.

Глава втора

ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ ПЛАЩАНИЯТА В БРОЙ

Чл. 3. (1) Плащанията на територията на страната се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, когато са:

1. (изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) на стойност, равна на или надвишаваща 10 000 лв.;
2. (изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., бр. 94 от 2019 г.) на стойност под 10 000 лв., но могат да се разглеждат като част от свързани помежду си платежни операции на едно и също основание, чиято обща стойност е равна на или надвишава 10 000 лв.;
3. (нова – ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) трудови възнаграждения по смисъла на Кодекса на труда, изплащани от работодатели със 100 или повече наети лица, с изключение на лицата, с които е сключен трудов договор за краткотрайна сезонна селскостопанска работа по реда на чл. 114а;
4. (нова – ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) на стойност, равна на или надвишаваща 1000 лв. за дивидент по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., доп., бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) АLINEЯ 1, т. 1 и 2 се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато левовата им равностойност е равна на или надвишава 10 000 лв. Равностойността в български левове се определя по курса на Българската народна банка в деня на плащането.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 63 от 2017 г., в сила от 4.08.2017 г., бр. 31 от 2018 г., изм., бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Обслужването на операциите по събирането на приходи

- и други постъпления по банкови сметки на бюджетни организации чрез картови плащания се извършва въз основа на сключен договор между съответната банка и бюджетната организация.
- (2) Наредени чрез виртуално терминално устройство ПОС или чрез терминални устройства ПОС плащания по администрирани от Националната агенция за приходите и Агенция "Митници" публични вземания постъпват по отделно открити за целта техни сметки в Българската народна банка.
- (3) Обслужването на картовите плащания по ал. 2 се извършва от оператора на платежна система с окончателност на сетълмента по ал. 7 въз основа на сключен договор между него и Националната агенция за приходите, съответно между него и Агенция "Митници".
- (4) Обслужването на картови плащания по събиране на приходи и други постъпления на бюджетните организации по чл. 153, ал. 1, 3 и 4 от Закона за публичните финанси и на техни подведомствени разпоредители с бюджет чрез сметки, обслужвани от Българската народна банка, може да се извършва от оператора на платежна система с окончателност на сетълмента по ал. 7 въз основа на сключен договор между него и съответната бюджетна организация.
- (5) Дължимите суми по договорите по ал. 1 – 4 са за сметка на бюджета на съответната организация.
- (6) За картовите плащания към бюджетни организации по ал. 1 – 4 физическите и юридическите лица не заплащат банкови комисиони и такси.
- (7) За осигуряването на статистическа информация за операциите по ал. 1, 2 и 4 в частта на операциите с платежни и предплатени карти, чието обслужване и сетълмент се извършва от лицензиран от Българската народна банка оператор на платежна система с окончателност на сетълмента за обслужване на картови плащания на територията на страната, Министерството на финансите може да сключи договор с оператора съгласно чл. 154, ал. 10 от Закона за публичните финанси.
- (8) Министърът на финансите и управителят на Българската народна банка дават указания по прилагането на ал. 1 – 7, включително по отношение реда и начина за регистрацията на съответните инсталирани терминални устройства ПОС, за целите на осигуряването на статистическата информация, както и за възможността за прилагане на унифицирана класификация за тези цели.
- (9) С договора по ал. 1 не може да се уреждат ограничения за приеманите платежни инструменти, свързани с карти, на основание на държавата, в която са издадени.

Чл. 4а. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) (1) Бюджетните организации може да теглят средства в брой от техни банкови сметки само за плащания, за които при конкретните обстоятелства на дейността практически не е възможно извършването им чрез платежен превод, както и по изключение, ако са налице наложителни обективни причини.

- (2) Изтеглени от банкови сметки на бюджетните организации средства за разплащане в брой, които са останали неусвоени, се възстановяват своевременно по съответните банкови сметки, освен по изключение, ако са налице наложителни обективни обстоятелства за съхраняването им в брой за последващи разплащания.
- (3) Събраните в брой средства от бюджетните организации се внасят своевременно по съответните им банкови сметки.
- (4) Директно разходване от касата на бюджетната организация на събрани средства в брой се прилага само по изключение или когато поради естеството на дейността прилагането на ал. 1 и 3 практически не е възможно.
- (5) Ръководителите на бюджетните организации конкретизират и осигуряват прилагането на ал. 1 – 4 чрез въвеждане на съответните контролни дейности по реда на чл. 13 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.
- (6) При неизпълнение на изискванията на ал. 1 – 5 Министерството на финансите може да приложи мерките по чл. 132, ал. 4 от Закона за публичните финанси.
- (7) Министърът на финансите дава указания по прилагането на ал. 1 – 6.

Глава трета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 5. (1) Който извърши или допусне извършването на нарушение на чл. 3, се наказва с глоба в размер 25 на сто от общия размер на направеното плащане - ако е физическо лице, или с имуществена санкция в размер 50 на сто от общия размер на направеното плащане - ако е юридическо лице.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата е 50 на сто от размера на направеното плащане, а на имуществената санкция - 100 на сто от размера на направеното плащане.

Чл. 6. (1) Актовете за установяване на нарушенията по този закон се съставят от органите на Националната агенция за приходите, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Съставянето, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон се прилага и за плащания по чл. 3, незавършени към деня на влизането му в сила.

§ 3. За 2011 г. Министерството на финансите може да договаря клаузите и цените по чл. 4, ал. 1 в рамките на договорите по § 22, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г.

§ 3а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 4.08.2017 г.) Договорът по чл. 4, ал. 4 между Националната агенция за приходите и лицензирания от Българската народна банка оператор на платежна система с окончателност на сетълмента се сключва, след като Българската народна банка уведоми Националната агенция за приходите, че са изпълнени изискванията на Закона за платежните услуги и платежните системи.

§ 4. Във Валутния закон (обн., ДВ, бр. 83 от 1999 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 60 от 2003 г., бр. 36 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 43, 54 и 59 от 2006 г. и бр. 24 от 2009 г.) в чл. 2, ал. 1 думите "в този закон" се заменят със "със закон".

§ 5. В Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 1 и 102 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 54, 59, 82 и 108 от 2006 г., бр. 52, 92 и 109 от 2007 г., бр. 16, 36, 67 и 69 от 2008 г., бр. 22, 23 и 93 от 2009 г. и бр. 88 и 101 от 2010 г.) в чл. 3 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 т. 21 и 24 се отменят.
2. Алинея 7 се отменя.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на 9 февруари 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г.
(ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.01.2023 г.)

.....
§ 7. В Закона за ограничаване на плащанията в брой (обн., ДВ, бр. 16 от 2011 г.; изм., бр. 109 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 95 от 2015 г., бр. 63 от 2017 г., бр. 31 от 2018 г. и бр. 94 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
§ 46. Законът влиза в сила от 1 януари 2023 г., с изключение на:

.....
4. параграф 7, т. 1 и 2, § 8 и § 26, т. 3, които влизат в сила от 1 септември 2023 г.;
5. параграф 7, т. 3, § 14, т. 9, § 26, т. 4, § 27, т. 8 и § 40, които влизат в сила от 1 декември 2023 г.;